

ชื่อวิทยานิพนธ์   บทบาทของกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการพัฒนาชนบท
 ตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
 ผู้เขียน   นายสุนทร ยุทธชนะ
 สาขาวิชา   ศึกษาศาสตร์ เพื่อพัฒนาชุมชน
 ปีการศึกษา   2536

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการรวมกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาความยากจนของชาวบ้านตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา 2) ศึกษาบทบาทของกลุ่มออมทรัพย์ ตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ในการพัฒนาชุมชนของตนเอง 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ ตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ตำบลน้ำขาว จำนวน 16 กลุ่ม โดยเลือกจากกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มละ 5 คน รวม 80 คน และสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มละ 10 คน รวม 160 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง โดยมีแนวคำถามที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ล่วงหน้า การจัดกลุ่มสนทนากับสมาชิก และคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ การสังเกต ประวัติส่วนตัว รวมทั้งการศึกษาจากเอกสาร วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ยุทธวิธีในการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาความยากจนนั้น เริ่มต้นจากผู้นำชุมชน มีบทบาท 3 ประการคือ
  - 1.1 เป็นผู้ทดลองทำกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นมา จนชาวบ้านเห็นประโยชน์ และความสำคัญ ซึ่งตรงกับบทบาทของนักพัฒนา คือเป็นผู้ส่งเสริมเผยแพร่ทักษะ (Extension Worker)

1.2 เป็นผู้ชักชวนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในชุมชน พบปะประชาชน เพื่อ เป็นพี่เลี้ยงคอยชี้แนะแนวทางในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ซึ่งตรงกับบทบาทของนักพัฒนา คือ เป็นผู้เชื่อมประสาน (Link)

1.3 เป็นผู้ร่วมประชุมชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจ รับทราบ และลงมือจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ร่วมกับประชาชน ซึ่งตรงกับบทบาทของนักพัฒนา คือ เป็นผู้ร่วมปฏิบัติงาน (Catalyst)

2 บทบาทของกลุ่มออมทรัพย์ ตำบลน้ำขาว พบว่ากลุ่มออมทรัพย์ มีบทบาท 6 ด้าน ดังนี้

2.1 การพัฒนาคน โดยการส่งเสริมให้สมาชิกมีวินัยและซื่อสัตย์ ช่วยเหลือตนเอง และมีความขยัน

2.2 การพัฒนาเศรษฐกิจ โดยส่งเสริมให้สมาชิกมีรายได้สูงขึ้น มีการออม และมีการรวมกลุ่มกันทางเศรษฐกิจ

2.3 การพัฒนาสังคม โดยการส่งเสริมความสงบสุขในชุมชน การพัฒนาสิ่งแวดล้อม การให้สวัสดิการสังคม และการสร้างถาวรวัตถุในชุมชน

2.4 การพัฒนาการศึกษา โดยการส่งเสริมการรับรู้ข่าวสาร และส่งเสริมการเรียนรู้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

2.5 การพัฒนาสุขภาพอนามัย โดยให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้

2.6 การพัฒนาการเมือง โดยการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมเป็นกรรมการ และการส่งเสริมหลักประชาธิปไตย

3 ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า กลุ่ม
ออมทรัพย์มีปัญหาดังนี้

- 3.1 การเก็บอัตราค่าธรรมเนียมเงินกู้สูงเกินไป
- 3.2 กลุ่มออมทรัพย์บางกลุ่มไม่สามารถจัดสวัสดิการ
ต่าง ๆ ให้กับสมาชิกได้ เพราะมีกำไรน้อย
- 3.3 กลุ่มออมทรัพย์ให้สมาชิกกู้เงินได้เพียงจำนวน
น้อย
- 3.4 กลุ่มออมทรัพย์บางกลุ่มกีดกันการเป็นสมาชิก

The main findings were as follows.

1. The first and foremost of the strategies followed by the people of Tambon Namkhao to solve their poverty and hardship was the people's organization initiated by the community leader whose roles were classified into three kinds:

1.1 The role of the extension worker : the community leader initiated and tried out the village savings group project in such a manner that the project benefited the villagers. This was in line with a role of the developer, that is, the extension worker.

1.2 The role of the link : The community leader invited and requested the concerned government officials to meet with his own community people and guide them how to organize the savings group. This was in line with another role of the developer, that is, the link.

1.3 The role of the catalyst : The community leader organized a number of meetings as to get the villagers acquainted with the savings group project and finally encouraged them to set up the savings group. This was in line with another role of the developer, that is, the catalyst.

2. The roles apart from the above played by the Namkhao Saving Groups were of six aspects.

2.1 Human Development : the members of the savings groups were encouraged to be well-disciplined, sincere, aided self-helping and hard-working, and so found.

2.2 Economic Development : the members were motivated to earn more income, make more savings and learn how to organize the groups for economic purpose. They were effectively found to that point.

2.3 Social Development : the community members were by and large kept active in developing their community environment, managing social welfare and constructing infrastructure under the management of the savings groups. Accordingly to the respective community was found peaceful.

2.4 Educational Development : the members were self-taught and kept to up-to-date information especially technical know-how with regard to the productive one.

2.5 Health Care Development : the members were provided with social welfare in the form of medicare expenses by the respective savings groups.

2.6 Political Development : the members were encouraged to participate in their group decision-making in line with the democratic approach and so found.

3 The problems of the savings groups' implementation of strategies were found as follows.

3.1 The members were to pay high interests.

3.2 Some of savings groups were not in position to provide their members with social welfare of different forms because they gained very low returns.

3.3 The members were allowed to take the less amount in terms of loans.

3.4 Some of saving groups were found more conservative in registering the new membership.